

**Rekabet Kurumu Başkanlığından,
REKABET KURULU KARARI**

Dosya Sayısı : 2016-1-15 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : **16-16/262-114**
Karar Tarihi : 11.05.2016

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN, Fevzi ÖZKAN, Dr. Metin ARSLAN,
Doç. Dr. Tahir SARAÇ, Adem BİRCAN

B. RAPORTÖRLER: Zeynep MADAN, Muhammed Safa UYGUR

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : - Gani Petrol ve Petrol Ürn. San. ve Tic. Ltd. Şti.
- Hasan Mete ORDU
Temsilcileri: Av. Ömer GÜNÇİÇEK
Alemdağ Cad. Muhtar Sk. Nur Apt. No:8/14 Ümraniye, İstanbul

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILANLAR : - Total Oil Türkiye A.Ş.
Saray Mah. Üntel Sk. No:10 B:1 Blok Ümraniye, İstanbul

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Total Oil Türkiye A.Ş.'nin yapmış olduğu dikey anlaşma ve çeşitli uygulamalar yoluyla 4054 sayılı Kanun'u ve 2002/2 sayılı Tebliğ'i ihlal ettiği iddiası.
- (2) **F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 07.03.2016 tarihinde giren başvuru üzerine hazırlanan 23.03.2016 tarih ve 2016-1-15/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, 30.03.2016 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve 16-12/195-M sayı ile önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca düzenlenen 02.05.2016 tarih ve 2016-1-15/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **G. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle;
- Tapuda A. Dudullu Mah. 6720 ve 6178 parsellerde kayıtlı ve Alemdağ Cad. No:337 Ümraniye İstanbul adresinde bulunan taşınmazlar üzerinde o dönemdeki malikler Mustafa BOZKIR ve Zihni BOZKIR tarafından 01.04.1992 yılında 20 yıl süreyle Total Oil Türkiye A.Ş. (TOTAL) lehine intifa hakkı tesis edildiği,
  - Taraflar arasında 09.12.1996 yılında 20 yıl süreli bayilik anlaşması yapıldığı,
  - Dikey anlaşma devam etmekteyken 6720 no'lu parselin mülkiyetinin 10.09.2009 tarihinde miras yoluyla Hasan Mete ORDU'ya geçtiği,
  - Aynı parselin 05.04.2010 tarihinde Hasan Mete ORDU'nun tamamına sahip olduğu Gani Petrol ve Petrol Ürn. San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin (GANİ PETROL) mülkiyetine geçtiği,
  - 6178 no'lu parselin ise 21.04.2009 tarihinde Mehmet Ali SUYUNU'nun mülkiyetine geçtiği,
  - Aynı parselin 05.02.2010 tarihinde GANİ PETROL'ün mülkiyetine geçtiği,
  - Taşınmaz üzerinde işletici konumunda bulunan BOPET Bozkır Petrol Ürn. Otomotiv Ticaret A.Ş.'in (BOPET) mali durumunun bozulması üzerine 05.11.2009 tarihinde Hasan Mete ORDU ile Mehmet Ali SUYUNU isimli şahısların istasyonun müstakbel

işleticisi olması için Centaş Yapı ve Madencilik San. ve Tic. A.Ş. (CENTAŞ) ile 15 yıl müddetli kira sözleşmesi imzaladıkları,

- Bahse konu kira sözleşmesi ve intifa vaadi sözleşmesiyle maliklerin TOTAL'den alınacak işletme ücretlerinin nasıl ödeneceğinin kararlaştırıldığı ve TOTAL tarafından bu ücretlerin bugüne kadar alındığı,
- Sözleşmeler çerçevesinde 06.04.2010 tarihinde TOTAL lehine 15 yıl süreli intifa hakkı tesis edildiği,
- İşletmenin 20.05.2010 tarihinde CENTAŞ'a devredildiği,
- Başvuru sahibi tarafından bahse konu dikey ilişkinin rekabet hukuku bakımından sonlandırılması gerektiğine ilişkin olarak TOTAL'e ihtarname gönderildiyse de bu taleplerinin TOTAL tarafından reddedildiği

ifade edilerek TOTAL hakkında gerekli işlemlerin yapılması talep edilmiştir.

- (4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; TOTAL ile Hasan Mete ORDU-GANİ PETROL-CENTAŞ arasındaki dikey anlaşmanın 14.01.2015 tarihine kadar 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (2002/2 sayılı Tebliğ) ile tanınan grup muafiyetinden yararlandığı, bu tarihten sonra anlaşmanın grup muafiyeti kapsamının dışında kaldığı, dosya konusu dikey anlaşmaya 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyet de tanınmayacağı, bu nedenle, 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, taraflara gerekçeli kararın tebliği tarihinden itibaren 30 (otuz) gün içinde aralarındaki dikey ilişkiyi sonlandırmaları gerektiği, aksi takdirde haklarında 4054 sayılı Kanun çerçevesinde işlem başlatılacağı yönünde görüş bildirilmesinin uygun olacağı belirtilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (5) Konuya ilişkin bilgi isteme yazısına cevaben TOTAL tarafından gönderilen ve Kurum kayıtlarına 13.04.2016 tarihinde giren yazıda özetle;
- GANİ PETROL'ün maliki olduğu arazi üzerinde TOTAL lehine 06.04.2010 tarihinde tesis edilen 15 yıl süreli intifa hakkı bulunduğu,
  - Taşınmaz üzerindeki akaryakıt servis ve satış istasyonunun işletilmesine ilişkin olarak Alkal Petrol Ürn. Tic. ve Ltd. Şti. (ALKAL) arasında 08.08.2012 tarihinde 5 yıl süreli bayilik sözleşmesi imzalandığı,
  - İstasyonun hâlihazırda ALKAL tarafından işletildiği,
  - ALKAL ile TOTAL arasındaki dikey anlaşmanın bayi ve malikin bağlantısız olması nedeniyle 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde öngörülen istisna hükmü çerçevesinde grup muafiyetinden yararlanacağına değerlendirildiği
- ifade edilmiştir.

- (6) Dosya mevcudu bilgi ve belgeler incelendiğinde;
- TOTAL'ın ilgili taşınmaz üzerinde ilk olarak 09.12.1996 tarihinde BOPET ile imzalanan 20 yıl süreli bayilik sözleşmesi çerçevesinde faaliyete başladığı,
  - Taşınmaz üzerinde bulunan akaryakıt istasyonu ile ilgili olarak dönemin malikleri Hasan Mete ORDU, Mehmet Ali SUYUNU ile CENTAŞ arasında 05.11.2009 tarihinde 15 yıl süreli bir kira sözleşmesi imzalandığı,
  - BOPET ile TOTAL arasındaki borç ilişkisinin 14.01.2010 tarihli protokol ile GANI PETROL'e devredildiği,
  - 14.01.2010 tarihinde TOTAL ile CENTAŞ arasında belirsiz süreli bir bayilik sözleşmesi imzalandığı,
  - 27.01.2010 tarihinde Hasan Mete ORDU ve GANI PETROL ile TOTAL arasında intifa tesisi vaadi sözleşmesi imzalandığı,
  - İstasyonun kurulu bulunduğu her iki parselin 05.02.2010 ve 05.04.2010 tarihleri itibarıyla Mehmet Ali SUYUNU ve Hasan Mete ORDU tarafından GANI PETROL'e devredildiği,
  - 06.04.2010 tarihinde söz konusu intifa hakkının TOTAL lehine tesis edildiği,
  - CENTAŞ'ın bayilik lisansının 13.09.2012 tarihinde devir nedeniyle sona erdiği,
  - ALKAL ile TOTAL arasında 08.08.2012 tarihinde beş yıl süreli bir bayilik sözleşmesi imzalandığı
- anlaşılmaktadır.
- (7) Dosya kapsamında yer alan tüm bilgi ve belgeler ile 2002/2 sayılı Tebliğ hükümleri, anılan Tebliğ'in açıklanmasına ilişkin çıkarılan Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz ve Rekabet Kurulu kararları birlikte değerlendirildiğinde, dosya konusu dikey ilişkinin; söz konusu istasyonda bayilik faaliyeti gösteren CENTAŞ ile malikler arasında 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesi anlamında bağlantı sayılabilecek türden bir kira sözleşmesinin mevcudiyeti nedeniyle 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5 maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde öngörülen istisna hükmü kapsamında olmadığı değerlendirilmektedir.
- (8) Söz konusu akaryakıt istasyonunun daha sonra maliklerle bağlantısız ALKAL'a devredilmesi de varılan bu sonucu değiştirmemektedir. Ayrıca dosya konusu akaryakıt istasyonunun daha önce üzerinde akaryakıt bayilik faaliyeti yapılmamış arazi üzerinde sıfırdan kurulan bir tesis niteliği de taşımaması nedeniyle Rekabet Kurulu'nun geçmiş tarihli kararlarında açıklanan bireysel muafiyet koşullarını da sağlamadığı ve dikey anlaşmaya bireysel muafiyet de tanınamayacağı değerlendirilmektedir.
- (9) Bu çerçevede, söz konusu dikey ilişkinin bayilik sözleşmesinin imzalandığı 14.01.2010 tarihinden itibaren beş yıl süreyle 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlanma olanağının bulunduğu ve bu tarihten itibaren grup muafiyeti kapsamının dışında kaldığı kanaatine ulaşılmıştır.

J. SONUÇ

(10) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

- 1- Total Oil Türkiye A.Ş. ile Hasan Mete ORDU-Gani Petrol ve Petrol Ürn. San. ve Tic. Ltd. Şti.-Centaş Yapı ve Madencilik San. ve Tic. A.Ş. arasındaki dikey anlaşmanın 14.01.2015 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlandığına, bu tarihten sonra anlaşmanın grup muafiyetinden yararlanmadığına OYBİRLİĞİ ile,
- 2- Bahse konu anlaşmaya, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyet de tanımayacağına OYBİRLİĞİ ile,
- 3- Bu nedenle, 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, taraflara gerekçeli kararın tebliği tarihinden itibaren 30 (otuz) gün içinde aralarındaki dikey ilişkiyi sonlandırmaları gerektiği, aksi takdirde haklarında 4054 sayılı Kanun çerçevesinde işlem başlatılacağı yönünde görüş bildirilmesi için Başkanlığın görevlendirilmesine OYÇOKLUĞU ile

karar verilmiştir.

KARŞI OY GEREKÇESİ

(11.05.2016 tarihli ve 16-16/262-114 sayılı Kurul Kararı)

Kurulun 11/05/2016 Tarih ve 16-16 Sayılı Toplantısında görüşülen ve Total Oil Türkiye A.Ş.' nin yapmış olduğu dikey anlaşma ve çeşitli uygulamalar yolu ile 4054 sayılı Kanun'u ve 2002/2 sayılı Tebliği ihlal ettiği iddiasına yönelik olarak düzenlenen rapor ve incelenen dosya kapsamına göre *Kurul'ca alınan kararın 4. Maddesindeki tarafların aralarındaki dikey ilişkiyi 30 gün içerisinde sonlandırmaları aksi takdirde haklarında 4054 sayılı kanun uyarınca işlem başlatılacağı yönünde aynı Kanun'un 9. maddesinin 3. fıkrası uyarınca görüş bildirilmesi kısmına aşağıdaki gerekçelerim nedeniyle karşıyım.*

Bilindiği üzere Kurul'un 28.03.2013 tarih ve 13-17/243-118 sayılı kararıyla ilgili olarak Ankara 15. İdare Mahkemesi'nin verdiği 22/04/2014 tarih ve 2014/501K. Sayılı kararında "...müdahil tarafa tek taraflı yetki verildiği hem davacı lehine bireysel muafiyet tanındığı hem de bireysel muafiyetin gerçekleşebilmesi için 60 günlük anlaşma şartı getirildiği, bu şekilde müdahil tarafça anlaşmama hakkı verilerek bireysel muafiyetin gerçekleşebilmesi için 60 günlük anlaşma şartı getirildiği, bu şekilde müdahil tarafça anlaşmama hakkı verilerek bireysel muafiyetin uygulanmamasının önünün açıldığı, dava konusu işlemin ikinci kısmında zaten müdahil tarafa üstlenilen ilişkiye özgü yatırımın varsa kalan süreye tekabül eden kısmını ödeyerek anlaşmayı sona erdirmeye imkânı tanındığı, müdahil tarafça yatırım bedeli ödenerek anlaşmanın sonlandırılabilmesi, böyle bir hakkın verildiği bir durumda ayrıca müdahil tarafa anlaşmayarak bireysel muafiyetin sona erdirebilmesinin önünün açılmasının davacı tarafından yatırım bedelini alamaması sonucunu doğuracağı, bu durumun ise hakkaniyete aykırı olacağı anlaşıldığından, dava konusu işlemin anılan kısmında hukuka uyarlık bulunmadığı" hükmedilmiştir.

İşbu dosyada da 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyeti ile bireysel muafiyetten yararlanma ve uygulanma imkânı bulunmadığına karar verilen ancak 1992' den beri uygulana gelen ve 2010 yılında meydana gelen değişikliklere bağlı olarak yenilenen ve 2012 yılında yeni bayi ile 24 yıldır sürdürülen ilişkilerin Kurul'ca alınan karar ile 4054 sayılı kanunun 9. Maddesinin 3. Fıkrası uyarınca 30 günlük süre içinde sonlandırmaları istenilmiştir.

Tarafların 30 gün içinde aralarındaki dikey ilişkiyi sonlandırmalarına yönelik olarak Kurul'ca alınan karar meydana getireceği sonuçlar yönüyle Ankara 15. İdare Mahkemesi'nin verdiği hükümlerle benzerlik taşımakta ve anılan kararda belirtildiği şekilde taraflardan birine anlaşmama ya da aralarında var olan alacak ilişkilerini yok sayma ya da taraflardan birini diğerine avantajlı hale getirebilecek sonuçları havi bulunmaktadır.

Sonuç olarak Kurul'un taraflar arasındaki uzun yıllara sari sözleşmeler karşısındaki Rekabet Hukuku açısından durumlarını tespit eden kararından sonra tarafların aralarındaki alacak haklarına tesir edecek şekilde mevcut durumu ile halen devam eden birden fazla uyuşmazlık konularını göz ardı ederek "...taraflar aralarındaki anlaşmazlığı 30 gün içinde gidermeleri, aksi takdirde..." şeklinde karar alması hakkaniyete uygun bulunmamakta ve bu kararın bu haliyle uygulamaya konulması halinde tarafların hak ve alacaklarını ihlal eder nitelikte sonuçlar doğurabileceği düşünülmektedir.

Bahse konu gerekçeler nedeniyle de anılan karara karşı oy kullanmamız gerekmiştir.

Fevzi ÖZKAN
Kurul Üyesi